

Kartki z historii

RZĄDOWE I CENTRALNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ZWIĄZANE Z ROLNICTWEM W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM

Bogdan M. Wawrzyniak

Abstrakt: W opracowaniu przedstawiono występujące w okresie międzywojennym instytucje i jednostki organizacyjne, które związane były z resortem rolnictwa. Celem opracowania było scharakteryzowanie ustawowych zadań stawianych przed jednostkami organizacyjnymi i wskazanie na ich specyficzne cechy. Opracowanie przygotowano wyłącznie w oparciu o akty prawne typu ustawa lub rozporządzenie Rady Ministrów.

Słowa kluczowe: Minister Rolnictwa, Główny Urząd Ziemi, Główny Inspektor Weterynaryjny, Państwowy Urząd Melioracji Rolnych, Państwowy Bank Rolny, Państwowy Instytut Meteorologiczny

JEL: Q10, Y20

GOVERNMENT AND CENTRAL ORGANIZATIONAL UNITS RELATED TO AGRICULTURE IN THE INTERWAR PERIOD

Bogdan M. Wawrzyniak

Abstract: The study presents the institutions and organizational units associated with the Ministry of Agriculture existing in the interwar period. The aim of the study was to characterize the statutory tasks faced by organizational units and to indicate their specific features. The study was prepared solely on the basis of legal acts such as an act or an ordinance of the Council of Ministers.

Keywords: Minister of Agriculture, Central Land Office, Chief Veterinary Inspector, State Agricultural Land Reclamation Office, State Agricultural Bank, State Meteorological Institute.

JEL Classification: Q10, Y20

1. Wstęp

Odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 r. wymagało odbudowy aparatu administracji publicznej kraju, która była bardzo zróżnicowana ze względu na jej kształtowanie w okresie zaborów. Przewyciężenie tego stanu polegało na unifikacji systemu administracyjnego i wypracowanie jednolitego kształtu, poprzez powołanie aparatu administracji publicznej. Ze względu na zasadę terytorialną, administracja publiczna była podzielona na administrację centralną i terytorialną.

Organami II Rzeczypospolitej była Rada Ministrów i poszczególni ministrowie. W obrębie administracji rządowej występowały dwie struktury, a mianowicie administracja ogólna, zwana inaczej polityczną i administracja specjalna, do której zaliczany był resort rolnictwa. Cechą wspólną organów administracji było oparcie ich struktury na zasadzie hierarchiczno-instancyjnej. Oznaczało to, iż organy niższego rzędu podlegały organom wyższego stopnia. Minister Rolnictwa był członkiem Rady Ministrów i miał kompetencje władzy wykonawczej w zakresie rolnictwa, leśnictwa, weterynarii oraz oświaty rolniczej. Dodatkowo sprawował zarząd nad państwowym majątkiem rolnym i lasami państwowymi.

2. Minister Rolnictwa

W lutym 1918 r. ukazał się dekret Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji władz naczelných w Królestwie Polskim, na mocy którego dotychczasowe struktury zostały przekształcone w ministerstwa (Dekret Rady, 1918).

W ramach Rady Ministrów powołane zostało stanowisko Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych, do którego obowiązków należały sprawy rolnictwa, leśnictwa, spółek rolniczych, w tym wytwórczych i handlowych oraz zarząd nad rodzajami dóbr państwowych lub znajdujących się pod administracją rządową.

Na mocy uchwały Rady Ministrów z 22 listopada 1918 r. Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Koronnych zostało przemianowane na Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Na podstawie rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 13 kwietnia 1927 r. mającego moc ustawy, nazwę Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych zmieniono na Ministerstwo Rolnictwa (Rozporządzenie, 1927). Kolejne zmiany nazewnictwa miały miejsce w 1932 r., kiedy to połączono Ministerstwo Rolnictwa z Ministerstwem Reform Rolnych, tworząc Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych (Rozporządzenie, 1932).

Zakres działania Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych obejmował:

- sprawy należące dotychczas do zakresu działania Ministra Rolnictwa, z wyjątkiem spraw szkolnictwa oraz spraw Państwowego Instytutu Meteorologicznego;

- sprawy należące dotychczas do Ministra Reform Rolnych;
- sprawy, które zostały przekazane Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych rozporządzeniem Prezydenta RP z 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych.

Zgodnie z art. 63 Konstytucji marcowej z 1921 r. liczbę ministrów, zakres ich obowiązków oraz wzajemne relacje, określić miała odrębna ustawa. Sprawy te nie zostały jednak uregulowane, a ministerstwa prowadziły swoją działalność na mocy istniejących przepisów. W późniejszych oficjalnych dokumentach, jakimi były ustawy lub rozporządzenia Rady Ministrów, nie określono szczegółowych zadań jakie postawiono przed resortem rolnictwa.

3. Główny Urząd Ziemski

W oparciu o ustawę z 1919 r. powołano Główny Urząd Ziemski, do którego zakresu działania należało (Ustawa, 1920):

- przygotowywanie projektów ustaw w przedmiocie przebudowy i regulacji ustroju rolnego;
- wykonanie ustaw dotyczących tej przebudowy;
- zapewnienie potrzebnej do państwowej parcelacji i kolonizacji ilości ziemi, jej rozparcelowanie i skolonizowanie;
- regulowanie spraw, dotyczących ustroju gospodarstw rolnych, poprzez scalamia gruntów, układu służebności, podziału gruntów wspólnych;
- regulowanie obrotu ziemią;
- organizacja urzędów ziemskich oraz sprawy dotyczące komisji osadniczej w Poznaniu, komisji agrarnych w b. zaborze austriackim oraz instytucji dla tworzenia włości rentowych na ziemiach Polski b. zaboru pruskiego i b. zaboru austriackiego;
- likwidacja spraw oddziałów b. rosyjskiego Banku Włociańskiego na ziemiach polskich;
- sprawy Państwowego Banku Rolnego;
- inne sprawy z przebudową ustroju rolnego związane, przekazane Głównemu Urzędowi Ziemskiemu przez właściwe ustawy lub rozporządzenia.

Zadania Głównego Urzędu Ziemskiego związanego z reformą rolną

Zadaniem urzędów ziemskich było przeprowadzenie i utrwalenie nowego ustroju rolnego w myśl ustawy z 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej (Ustawa, 1920). Na cele przeprowadzenia reformy rolnej do dyspozycji Głównego Urzędu Ziemskiego przeznaczono:

- dobra będące własnością Państwa oraz dóbr powstałych wskutek likwidacji władz byłych państw zaborczych;

- dobra należące do członków byłych zaborczych dynastii panujących lub członków ich rodzin;
- dobra byłego rosyjskiego Banku Włościańskiego i byłej pruskiej Komisji Kolonizacyjnej;
- dobra tzw. martwej ręki (duchowne, biskupie, kapitulne, klasztorne, plebańskie, kościołów i gmin wyznaniowych) oraz nierozparcelowane dobra pochodzone i poklasztorne;
- dobra innych instytucji publicznych a w szczególności dobra fundacji, bądź będących pod zarządem Państwa.

Urzędy ziemskie zostały zobowiązane do przymusowego wykupu gruntów:

- majątków ziemskich;
- dóbr parcelowanych samowolnie, bez zezwolenia właściwych organów państwowych;
- majątków nabytych w okresie po I sierpnia 1914 r. do 14 września 1919 r. przez osoby, dla których rolnictwo nie było, albo nie stało się zajęciem zawodowym;
- dóbr, które w ciągu ostatnich 5 lat zmieniały więcej niż dwukrotnie właściciela;
- majątków ziemskich nabytych w czasie wojny z zysków lichwiarskich;
- majątków, których właściciele od czasu istnienia b. Komisji Kolonizacyjnej sprzedali ziemi państwu zaborczym na parcelację;
- majątków ziemskich, znajdujących się w sferze oddziaływania interesów mieszkaniowych miast.

Przymusowemu wykupowi podlegały:

- nadwyżki gruntu ponad 60 ha obszaru w majątkach położonych w okręgach przemysłowych i podmiejskich;
- nadwyżki ponad 400 ha ogólnego obszaru w majątkach położonych na terenie b. zaboru pruskiego;
- nadwyżki ponad 180 ha ogólnego obszaru w majątkach położonych na pozostałym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Główna Komisja Ziemska

Przy Głównym Urzędzie Ziemskim powołano Główną Komisję Ziemską, do kompetencji której należało:

- orzecznictwo w sprawach przekazywanych jej przez ustawy i rozporządzenia lub oddanych do jej rozpoznania przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego;
- opiniowanie w sprawach wymagających jej opinii w świetle ustaw i rozporządzeń lub na żądanie Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego;

- rozstrzyganie drugiej i ostatniej instancji odwołań wniesionych od orzeczeń Okręgowej Komisji Ziemskiej przez strony lub przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego.

Z dniem 6 lipca 1923 r. został zniesiony urząd Prezesa Głównego Ziemskiego i w to miejsce ustanowiono urząd Ministra Reform Rolnych, któremu powierzono sprawy przebudowy ustroju rolnego (Ustawa, 1923). Natomiast okręgowe (wojewódzkie) i powiatowe urzędy ziemskie funkcjonowały w niezmienionym kształcie.

4. Główny Inspektor Weterynaryjny

W 1919 r. wszedł w życie dekret w przedmiocie wyłączenia z kompetencji Ministra Spraw Wewnętrznych służby weterynaryjnej i przekazania tejże służby kompetencji Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych (Dekret, 1919). W rozporządzeniu Rady Ministrów z 1920 r. w przedmiocie tymczasowej organizacji państwowej służby weterynaryjnej należały sprawy mogące wywierać wpływ na stan zdrowia zwierząt domowych i ochronę ich przed chorobami odzwierzęcymi (Rozporządzenie, 1920).

W szczególności do państwowej służby weterynaryjnej należało:

- opracowanie projektów wszelkich ustaw i rozporządzeń z dziedziny służby weterynaryjnej, projektów międzynarodowych konwencji weterynaryjnych;
- nadzór nad wykonaniem ustaw i rozporządzeń administracyjnych o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym;
- nadzór i organizowanie instytutów weterynaryjno-pomocniczych jako stacji do badań diagnostycznych, zakładów bakteriologicznych oraz wytwórni szczepionek i surowic;
- nadzór nad wykonywaniem przepisów o oględzinach zwierząt rzeźnych i ich produktów oraz o obrocie handlowym zwierzętami i produktami;
- nadzór nad organizacją lecznictwa weterynaryjnego i wykonywaniem praktyki weterynaryjnej;
- popieranie działalności stowarzyszeń weterynaryjno-zawodowych.

Organami służby weterynaryjnej w okresie międzywojennym byli wojewodowie jako organ II instancji i starostowie, przy których powołano odpowiednio wydziały rolnictwa i weterynarii oraz powiatowi lekarze weterynarii.

Do objęcia urzędu w państwowej służbie weterynaryjnej wymagano:

- ukończenie wyższej uczelni weterynaryjnej z dyplomem lekarza weterynaryjnego;
- złożenia z pomyślnym wynikiem specjalnego egzaminu państwowego;
- odbycie dwuletniej praktyki w charakterze asystenta weterynaryjnego przy starostwach, urzędach wojewódzkich lub ministerstwie.

Celem uzupełnienia państwowego personelu weterynaryjnego oraz wyszkolenie odpowiednich kandydatów, powoływani byli przy władzach weterynaryjnych lekarze weterynarii w charakterze asystentów. Asystenci weterynaryjni nie mieli charakteru urzędników państwowych.

W 1934 r. powołano stanowisko Głównego Inspektora Weterynaryjnego, do którego należało kierowanie terenową służbą weterynaryjną w kraju. Rolę doradczą i opiniodawczą spełniała Państwowa Rada Weterynaryjna, która rozpoznawała sprawy służby weterynaryjnej.

5. Państwowy Urząd Melioracji Rolnych

Przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych w 1919 r. utworzony został Państwowy Urząd Melioracji Rolnych (Rozporządzenie, 1919). Do zakresu działania Urzędu należało:

1. Inicjowanie, badanie, opracowanie projektów i wykonanie robót mających na celu:
 - odwodnianie, nawadnianie gruntów wraz z urządzeniami pomocniczymi, niezbędnymi dla uzyskania należytego odpływu wody;
 - zużytkowanie ścieków ze zbiorowisk ludzkich i fabryk;
 - urządzenie gospodarstw rybnych;
 - zaopatrzenie w wodę gmin wiejskich, wsi i osad za pomocą najprostszych urządzeń hydrotechnicznych;
 - wznoszenie budowli wodnych związanych z melioracjami.
2. Sprawowanie kontroli nad robotami melioracyjnymi.
3. Udzielanie wszelkiej pomocy technicznej przy operacjach agrarnych, jak komasacja i parcelacja.
4. Piecze nad melioracjami rolnymi, już wykonanymi.
5. Nadzór nad przestrzeganiem ustaw oraz przepisów dotyczących melioracji wodnych.
6. Prowadzenie ksiąg wodnych.

Państwowy Urząd Melioracji Rolnych stanowili:

- naczelnik Urzędu;
- inżynierowie melioracji i ziemscy;
- personel pomocniczy – techniczny i biurowy.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z 1921 r. o zniesieniu Państwowego Urzędu Melioracji Rolnych ustanowiono, że dotychczasowe sprawy powierzone urzędowi przeniesione zostały do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych (Rozporządzenie, 1922).

6. Państwowy Bank Rolny

Dekretem Naczelnika Państwa z 1919 r. utworzony został Państwowy Bank Rolny (Dekret, 1919). Bank Rolny miał osobność prawną i pozostawał pod zwierzchnictwem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Główne zadanie Państwowego Banku Rolnego polegało na udzielaniu w gotówce kredytu długoterminowego, amortyzacyjnego i niewypowiedzianego (Ustawa, 1921).

Kredyty dla rolników bezrolnych i małorolnych udzielane były:

- rolnikom bezrolnym na kupno gruntów w celu umożliwienia im osiedlenia się na własnym zagoniu;
- małorolnym w celu powiększenia ich gospodarstw do normy, zapewniającej dostateczne utrzymanie lub zajęcie dla rodziny.

Bank rolny udzielał pożyczek na:

- pożyczki przejściowe na parcelację i kolonizację dóbr ziemskich oraz na wykonywanie melioracji;
- tworzenie i działalność organizacji parcelacyjnych, kolonizacyjnych i melioracyjnych;
- nabywanie gruntów na parcelację i kolonizację oraz przejmowanie posiadłości ziemskich od niewypłacalnych dłużników;
- inne cele operacyjne i czynności niezbędne dla osiągnięcia celów przebudowy ustroju rolnego.

Z kredytu na kupno ziemi mogli korzystać:

- bezrolni, zatrudnieni głównie w rolnictwie i obeznani z prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
- właściciele drobnych gospodarstw rolnych;
- zrzeszenie jednostek produkcyjnych.

Pożyczki melioracyjne udzielane były rolnikom lub spółkom pożyczek długoterminowych, amortyzacyjnym na pokrycie kosztów melioracji, niezbędnych do należytego zorganizowania lub podniesienia kultury gospodarstw rolnych, a w szczególności na:

- melioracje, mające na celu poprawę fizykalnych właściwości ziemi, jak drenowanie, osuszanie rowami czy nawadnianie;
- wzniesienie niezbędnych budynków gospodarczych na gruntach scalanych;
- wzniesienia budynków na gruntach nabytych wskutek parcelacji i kolonizacji;
- zalesienie;
- kultury torfowe;
- zakładanie sadów czy ogrodów;

- urządzenie gospodarstw rybnych;
- urządzenie zakładów spółdzielczych przemysłu rolnego.

7. Państwowy Instytut Meteorologiczny

Rozporządzeniem Rady Ministrów z 1919 r. przy Ministrze Rolnictwa i Dóbr Państwowych utworzony został Państwowy Instytut Meteorologiczny (Rozporządzenie, 1919). Zadaniem Państwowego Instytutu było prowadzenie spostrzeżeń i badań meteorologicznych w kraju oraz organizacja i zawiadywanie służbą pogody na potrzeby rolnictwa, lotnictwa zwłaszcza wojskowego i komunikacji lądowej i wodnej.

Ustawą z 1922 r. nadano Państwowemu Instytutowi Meteorologicznemu statut (Ustawa, 1922). Według statutu Państwowy Instytut Meteorologiczny jest wyższym zakładem naukowo-badawczym, jednoczącym całokształt państwowej służby meteorologicznej na obszarze Polski i podlega Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Do zadań Państwowego Instytutu Meteorologicznego należało:

- organizowanie i prowadzenie spostrzeżeń oraz specjalnych badań naukowych z zakresu meteorologii;
- organizowanie służby pogody i wszelkiej innej służby meteorologicznej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rolnictwa, wojskowości, lotnictwa, marynarki, komunikacji lądowej i wodnej oraz wykorzystanie sił wodnych;
- stały nadzór naukowy i fachowo-techniczny nad stacjami i zakładami meteorologicznymi prowadzonymi przez urzędy i zakłady państwowe oraz osoby i instytucje, korzystające w tym celu z finansowej pomocy Państwa;
- popieranie badań i prac meteorologicznych;
- udział w akcji meteorologicznej międzynarodowej;
- ogłaszanie wyników badań i spostrzeżeń meteorologicznych.

8. Zakończenie

Na problem funkcjonowania resortu rolnictwa i jednostek organizacyjnych należy spojrzeć przez pryzmat pozycji rolnictwa i sytuacji rolników w okresie międzywojennym. Ludność wiejska stanowiła 73% ogółu mieszkańców kraju, była więc dominującym czynnikiem charakteryzującym społeczność polską. Kolejnym problemem, który wpływał na kondycję polskiego rolnictwa była niekorzystna struktura agrarna. Dominowały gospodarstwa karłowate, co oznaczało, że przeszło połowa gospodarstw chłopskich była zbyt mała, aby zapewnić wystarczające środki na utrzymanie rodziny. Wprowadzone ustawy o wykonaniu reformy rolnej (1920, 1925) tylko w małym zakresie zlikwidowały głód ziemi, który nie ustąpił

mimo akcji osadnictwa rolniczego. Okres międzywojenny to również czas występowania wielkiego kryzysu gospodarczego (1929-1933), którego skutki odczuwało głęboko rolnictwo. Z tego względu władze były zmuszone do utworzenia funduszków oddłużenia rolnictwa, mającego na celu odłożenie spłaty kredytów i zobowiązań na dłuższy okres czasu.

Minister Rolnictwa jako naczelny organ administracji państwowej był odpowiedzialny za duży segment gospodarki narodowej. W jego rękach skupiała się odpowiedzialność za całą produkcję rolniczą, zarząd nad majątkiem państwowym, zarząd nad lasami państwowymi oraz nad całym otoczeniem rolniczym związanym z upowszechnianiem wiedzy i postępu rolniczego. Z kolei Ministerstwo Rolnictwa – podobnie jak inne resorty – składało się z departamentów, na czele których stali dyrektorzy oraz wydziałów, na czele których stali naczelnicy. Organizacja ministerstwa reprezentowana była – poza gabinetem ministra – przez trzy podstawowe departamenty, w tym ekonomiczny, produkcji rolnej, weterynaryjny a potem dodatkowo przez departament urządzeń rolnych. Ministerstwu w układzie pionowym podlegały wydziały rolne przy urzędach wojewódzkich i referaty rolne przy starostwach.

Wobec skromnego aparatu urzędniczego Minister Rolnictwa scedował dużo uprawnień na izby rolnicze, które przejęły podstawową rolę w wypełnianiu funkcji organizacyjnych, stanowiąc sposób wsparcia administracji terenowej. Izby rolnicze jako instytucje publiczno-prawne samorządu gospodarczego rolnictwa, z jednej strony pełniły rolę przedstawiciela interesów rolników, z drugiej zaś strony organizowały produkcję roślinną i zwierzęcą, stacje oceny roślin i zwierząt wraz z prowadzeniem ksiąg zwierząt zarodowych, doświadczalnictwo rolnicze, stacje naukowo-badawcze czy niższe szkolnictwo rolnicze.

W okresie międzywojennym instytucje otoczenia rolniczego ulegały zmianom, które wynikały z koncepcji kształtowania administracji państwowej. Potem dokonywano zmiany pod wpływem niekorzystnej sytuacji gospodarczej kraju. Najkrócej trwał żywot Państwowego Urzędu Melioracji Rolnych jako samodzielnej jednostki organizacyjnej, bowiem po dwóch latach stał się departamentem w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Do przeprowadzenia reformy rolnej powołany został Główny Urząd Ziemi, który otrzymał instrumenty i środki, aby wykonać ustawowy obowiązek przeprowadzenia zmian struktury agrarnej. Na przeszkodzie zmian stała ogólnie trudna sytuacja gospodarcza kraju a ponadto w byłym zaborze pruskim dużo ziemi znajdowała się w rękach niemieckich, co utrudniało proces zmian ustroju rolnego. Z przyczyn pozamerytorycznych Główny Urząd Ziemi przekształcono w Ministerstwo Reform Rolnych, które potem połączono z Ministerstwem Rolnictwa tworząc Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

Dużo uwagi przywiązywano do sytuacji zdrowotnej i sanitarnej wsi i rolnictwa, tworząc inspektorat weterynaryjny, któremu nadano duże uprawnienia merytoryczne. Określony został jednolity zakres zadań dla terenowych organów organizacji rządowej, w tym dla wojewodów i starostów. Powstały również stanowiska wojewódzkich inspektorów weterynaryjnych oraz powiatowych lekarzy, którzy stanowili aparat pomocniczy głównego inspektora.

Pomocny w przebudowie ustroju rolnego okazał się państwowy bank rolny, który dysponował instrumentami finansowymi niezbędnymi dla powstania nowego osadnictwa i parcelacji majątków ziemskich. Zapaść gospodarcza nie pozwoliła na urzeczywistnienie wszystkich zamierzeń, jakie postawiono przed re-sortem rolnictwa.

LITERATURA

1. Dekret Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskim ogłoszony 1 lutego 1918 r.
2. Dekret z dnia 5 lutego 1919 r. w przedmiocie statutu Polskiego Państwowego Banku Rolnego.
3. Dekret z dnia 13 stycznia 1919 r. w przedmiocie wyłączenia z kompetencji Ministra Spraw Wewnętrznych służby weterynaryjnej i przekazania tejże służby kompetencji Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.
4. Dekret z dnia 5 lutego 1919 r. w przedmiocie statutu Polskiego Państwowego Banku Rolnego.
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 1919 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Urzędu Melioracji Rolnych.
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 1919 r. w przedmiocie organizacji państwowego instytutu meteorologicznego.
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 września 1920 r. w przedmiocie tymczasowej organizacji państwowej służby weterynaryjnej.
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1921 r. o zniesieniu Państwowego Urzędu Melioracji Rolnych.
9. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o wprowadzeniu nazwy „Minister Rolnictwa” i „Ministerstwo Rolnictwa”.
10. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. o ustanowieniu urzędu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.
11. Ustawa z dnia 15 lipca 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej.
12. Ustawa z dnia 6 lipca 1920 r. o organizacji urzędów ziemskich
13. Ustawa z dnia 6 lipca 1923 r. o ustanowieniu urzędu Ministra Reform Rolnych.
14. Ustawa z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego.
15. Ustawa z dnia 23 maja 1922 r. w przedmiocie statutu Państwowego Instytutu Meteorologicznego.